

ČSR hoče tesnejše vezi z deželami na zahodu

Predsednik vlade ČSR O. Cernik je na tiskovni konferenci izjavil, da sloni zunanja politika ČSR na sodelovanju s komunističnimi državami, da pa hoče ČSR tudi boljše zveze z Zahodom.

PRAGA, ČSR. — Na tiskovni konferenci je predsednik vlade Oldrich Cernik dejal, da Češko-slovaška "priznava stvarnosti, ki izhajajo iz druge svetovne vojne", s čimer je brez dvoma mislil na položaj republike v prostoru, ki je prišel pod vpliv Sovjetske zveze in privedel do uvedbe komunističnega državnega in družabnega reda. Poudaril je, da njegova vlada vzdrževati dobre odnose z Vzhodom, pa izboljšati te tudi z Zahodom.

Češkoslovaška je zainteresirana v gospodarskem sodelovanju z zahodnimi deželami "neoziraje se na njihovo pripadnost temu ali onemu taboru", je dejal Cernik. Napovedal je liberalizacijo političnih in gospodarskih reform. Razkril zadnje načrte o nagli "socialistični demokratični revoluciji", ki pripravlja novo ustavo s federalno ureditvijo. Ta naj da Čehom in Slovakom enake pravice v vseh pogledih in na vseh področjih.

Novi zakoni bodo uredili vprašanje svobode tiska in pravico zborovanja, pripravili in izdali bodo tudi nov zakon o volitvah. Ta bo izšel pred novimi volitvami, za katere pa čas še ni določen.

V Moskvi sta med tem sovjetska maršala Ivan Jakubovsky, poveljnik sil Varšavske zveze, in Kiril S. Moskalenko, obrambni minister ZSSR, ježno zavrnili zahodna poročila o gibanju ruskih čet na južnem Poljskem pretekli teden kot sredstvo pritiska na Prago.

Moskvi ni všeč obnova Masarykovega kulta v Pragi, kjer ga zopet časte kot ustanovitelja republike. Časopis Sovjetskaja Rosija je prinesel daljši članek, v katerem trdi, da Thomas G. Masaryk ni upravičen do nobene slave in priznanja, da je bil pravzaprav "pravi lopov", ki je nekoč plačal zarotnikom 200.000 rubljev, da bi umorili Lenina, vodnika boljševiske revolucije in ZSSR.

Lynda Robb pričakuje
WASHINGTON, D.C. — Bela hiša je objavila, da pričakuje starejša hčerka predsednika L. B. Johnsona Lynda Bird Robb otroka nekje proti koncu oktobra. Njen mož, marinski kapetan, je v Vietnamu.

ZDA prve v olju
WASHINGTON, D.C. — Združene države so prve v črpanju petroleja na vsem svetu in prve tudi v izvozu njegovih produktov. Na drugem mestu v izvozu je Venezuela.

SHOWERS

Vremenski prerok pravi:

Dež in krajevne nevihte bodo prešle proti večeru. Postopno se bo shladilo. Najvišja temperatura danes okoli 80. Včeraj smo imeli v Clevelandu 81° F.

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. — Ameriško vrhovno poveljstvo je objavilo, da je pretekli teden padlo v Vietnamu 562 Amerikancev, največ v enem tednu tekom vse vietnamske vojne. Rdeči naj bi imeli v istem času preko 5.500 mrtvih. — Včeraj in danes je prišlo do večjih in ostrejših borb v Osrednjem višavju, kjer so rdeči napadli več naselij in vojaških postojank.

LONDON, Vel. Brit. — V East Londonu se je podrla 23-nadstropna stanovanjska stavba, ki so jo komaj pred nekaj tedni zgotovili in začeli vanjo sprejemati stanovalce. Vsaj 15 oseb je našlo smrt v ruševinah.

TOKIO, Jap. — Hud potres je zadel del Japonske. Zahteval je 14 človeških življenj in napravil obsežno škodo. To je najhujši potres, kar jih je Japonska doživela od leta 1923, ko je bilo v Tokiu in Jokahami preko 125.000 ljudi mrtvih.

PARIZ, Fr. — Včerajšnji sestanek med zastopniki Hanoia in Washingtona v Majestic hotelu je trajal 3 ure in pol. Prvi je govoril Harriman, nato Thuy. Vsa sta s svojega gladišča obdelala celo zgodovino vietnamske vojne vse od leta 1954. Razgovori niso prinesli nič pozitivnega. Severni Vietnamci so bili včeraj bolj napadali kot v ponedeljek. Predložili so, naj bo prihodnji sestanek v soboto, kar naj bi bil dokaz, da nimajo glede razgovorov dosti prostih rok. Vse odločitve je Hanoi pridržal sebi.

Primanjkljaj v plačilni bilanci ZDA nekaj manjši

WASHINGTON, D.C. — Vlada je objavila, da je znašal primanjkljaj v zunanji plačilni bilanci tekom prvega četrletja 1968 600 milijonov, kar je precej manj kot lani, pa še vedno veliko več, kot je predsednik L. B. Johnson upal. Zakladno tajništvo je izjavilo, da bi se primanjkljaj znižal na le 100 milijonov, da nismo imeli štrajka v rudnikih in toplotnicah bakra, štrajka v njujorškem pristanišču in da ne uvažajo sedaj jekla v strahu pred štrajkom.

Zakladni tajnik H. Fowler je pozval Kongres, naj čim prej uzakoni povišanje davkov in omeji zvezne izdatke, kar je "ključ" k izravnanju zunanje plačilne bilance.

Senat graja proračun za narodno obrambo

Nekateri senatorji bi radi varčevanje v zveznem proračunu raztegnili tudi na narodno obrambo.

WASHINGTON, D.C. — Zelja po varčevanju se je zagrizla tako globoko v zavest naših senatorjev, da so začeli kritizirati celo proračunske izdatke za narodno obrambo. Kaj takega se ni zgodilo že 20 let. Varčni senatorji so najprej prišli do besede v senatnem odboru za nakazila. V debato jih je sililo dejstvo, da so najprej vneto zagovarjali splošno znižanje federalnega proračuna za \$6 milijonov, pri čemer naj bi prišle pod nož le postavke pri civilnih izdatkih. Ako je že treba črtati izdatke pri civilnih postavkah, zakaj ne tudi pri postavkah v proračunu za narodno obrambo?

Beseda je dala besedo in tako je prišlo na dan, da senatorji niso zadovoljni, da ima dežela 6 divizij v Evropi, da Pentagon hoče zgraditi transportno ladjo, ki za potrebe v Vietnamu sploh ne bo prišla v poštev, ker do konca vojne ne bo zgrajena, da v Vietnamu delamo trajne investicije, ki niso nikomur potrebne, da naročamo znanstvene raziskave, ki niso nikomur potrebne, najmanj pa narodni varnosti, itd. Take in podobne pritožbe so na seji senatnega odbora navajali senatorji Mansfield, Cooper, Symington, Fulbright, Hart itd. Posebej vneto je zagovarjal črtanje nekaterih postavk "za raziskovanje" senator Fulbright.

Odborovo poročilo pride prihodnji mesec pred senatni plenar. Varčni senatorji pravijo, da bodo takrat znova napadli predlagani proračun za narodno obrambo.

Senatorji niso kritizirali le postavk v proračunskem predlogu, spustili so se v kritično presojo tudi našega celotnega obrambnega načrta in trdili, da je marsikje že zastarel, v sporu s stvarnostjo in da je treba vso našo obrambno politiko podvreči temeljiti reviziji.

Ike boljši

WASHINGTON, D.C. — Bivšega predsednika ZDA Eisenhowerja so prepeljali z March letalskega oporišča v Kaliforniji v Walter Reed armadno bolnišnico na nadaljnje zdravljenje, ko se je njegovo stanje toliko izboljšalo, da prevoz ni bil več nevaren.

Eisenhowerja, ki je star 77 let, je zadel pretekli mesec rahla srčna kap.

Rusi se pripravljajo na avtomobilsko dobo

MOSKVA, ZSSR. — Valerij Lukjanov, načelni oddelka za nadzor avtomobilov v ZSSR, je v listu Komsomolskaja Pravda, glasilo mladih komunistov, zapisal te dni, da število prometnih nesreč vedno bolj raste, kot raste število avtomobilov.

Opozoril je na dejstvo, da z krive povprečno 60% vseh nesreč pešci, ki se ne držijo cestnih prometnih predpisov, pa naj teh ne poznajo ali pa iz brezbrzičnosti. Dejal je, da postaja vprašanje vedno bolj pereče, ker bodo v Sovjetski zvezi v nekaj letih razširili avtomobilsko industrijo v taki meri, da bo sposobna zgraditi letno okoli milijon osebnih avtomobilov. Treba se je zato že sedaj lotiti pravilne vzgoje v pogledu prometa tako pešcev kot tudi avtomobilistov.

Lukjanov je prepričan, da bo Sovjetska zveza sposobna zgraditi v potrebnem času nov modern cestni sistem. Ta je za sedaj zelo reven, kjer sploh obstoja.

U Tant pristranski

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Glavni tajnik ZN U Tant je pretekli ponedeljek na University of Alberta v Edmontonu označil ameriško bombardiranje za "dvomljivo v moralnem in pravnem pogledu", ni pa imel nobene kritične besede na račun Severnega Vietnama, ki je vojskovanje v Južnem Vietnamu začel, ko je organiziral in sprožil komunistični oroženi upor proti zakoniti vladi v Saigonu.

Tantova izjava je brez dvoma pristranska in pomeni pritisk na ZDA, da bi končale letalske napade na Severni Vietnam, četudi ta ne bi pristal na omejitve vojskovanja s svoje strani. Tantov nastop je težko spraviti v sklad z nalogami glavnega tajnika ZN. Verjetno je tudi on prišel do prepričanja, da Washingtonu lahko vsakdo vse reče, da pa je treba biti skrajno previden v besedah, kadar se te tičejo držav "socialističnega bloka".

Adm. Kimmel umrl

GROTON, Conn. — Pretekli terek je umrl 86 let stari upokojeni admiral E. Kimmel, ki je bil v času japonskega napada na Pearl Harbor vrhovni poveljnik ameriške tihomorske flote. Delno so skušali njega napraviti za odgovornega za nesrečo, ki je zadelo tedaj naše vojno brodovje. Admiral se je branil na vse načine in dokazoval svojo nedolžnost. Dokazati jo, mu je uspelo le delno.

TORNADI KONČALI VČERAJ 50 ČLOVEŠKIH ŽIVLJENJ

Včeraj popoldne in zvečer so divjala nad osrednjim delom dežele neurja s tornadi. V štirih državah, Arkansasu, Missouriju, Illinoisu in Iowi so končali skupno nad 50 človeških življenj, veliko ljudi pa tudi ranili.

CLEVELAND, O. — Včeraj smo v letošnjem letu doživeli doslej najhujše neurje v naši deželi. Nevihte s točo so divjale na zahodni strani našega mesta in ponekod povzročile pravo poplavo, hujše je bilo dalje na jugozahodu dežele, kjer so tornadi pokončali preko 50 človeških življenj in več sto ljudi ranili. Tako je bilo samo v državi Arkansas mrtvih 35 oseb, največ v Jonesboro, 11 v Iowi, 6 v Illinoisu. Nevarnost tornadov je segla tudi v jugozahodni del države Ohio, vendar jih tu ni bilo, vsaj ne takih, ki bi zahtevali človeška življenja in povzročili večjo škodo.

V državi Ohio je bilo še danes zjutraj v veljavi opozorilo na nevarnost tornadov zahodno od črte Cincinnati-Columbus-severozahodni kot države. Hudo so bila prizadeta področja zahodno od tod. Vrsta tornadov je udarila včeraj v dele države Illinois, severnega Arkansasa, Missourija in Iowe. V Arkansasu je bil najhujše prizadet Jonesboro, kjer naj bi bilo po zadnjem poročilu tudi večje število mrtvih. Skupno so tornadi končali v Arkansasu 35 človeških življenj.

Na severni Arkansas je udarilo pet ali celo šest tornadov. Cela vrsta je zadelo Illinois, kjer so zahtevali 6 človeških življenj, v Iowi pa celo 11. Tam je bilo najhujše prizadeto Charles City, kjer naj bi bilo 10 mrtvih in preko 300 ranjenih. V Oelweinju je bil eden mrtvev, okoli 50 pa ranjenih v taki meri, da so jih morali spraviti v bolnišnico.

Več ranjenih je bilo v Eastonu in Natroni ter drugih krajih osrednjega in severnega Illinoisa. Tornadi so udarili v bližini Lonejacka in Warrensburga v zahodnem Missouriju in povzročili precej škode, pa niso zahtevali človeških življenj.

Jim Black, športni poročevalec Oelwein Daily Register, je videl, ko je tornado udaril na mesto, ki ima kakih 8.300 prebivalcev. "Čudna, rumenkasta svetloba se je prikazala, nato je udaril tornado naravnost v sredo mesta in divjal proti rezidenčnemu predelu. Videl sam, kako je dvignilo streho Masonic Tempila in jo odneslo... Pognal sem se pod grm in se ga držal z vso silo..." Videl sem tornado divjati mimo in ga udariti na mojo hišo..." je pripovedoval Jim Black, ko je groza neurja minila. Le redka okna v sredi mesta so ostala cela, več poslopij je poškodovanih.

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Društvo Dvor Baraga št. 1317 Katoliških borštarnjev ima jutri zvečer ob 8. uri redno sejo. — Priprave za sobotni ples bodo na dnevnem redu. Asesment bodo pobirali od 6.30 dalje.

Na Materinsko proslavo — Podružnica št. 47 SZZ in Gospodinski klub SDD na Prince Avenue vabijo članice na Materinsko proslavo v nedeljo, 19. maja, ob dveh popoldne v SDD na Prince Avenue.

Ura molitve — Tretje rad. sv. Frančiška pri Sv. Lovrencu ima v nedeljo ob dveh popoldne uro molitve, nato pa sejo v šolski dvorani. Vsi vabljeni!

Zadušnica — Jutri ob 7.30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Andreja Mačka ob 5. obletnici njegove smrti.

Slike s potovanj — Kollandrova potniška pisarna bo v nedeljo ob 2.30 popoldne predvajala v SDD na Recher Avenue filmske posnetke s potovanj po Sloveniji in drugih krajih Jugoslavije, Avstrije, Nemčije in Italije. Vsi vabljeni, vstop prost!

Po pismo naj pride — V pisarni AD je pismo za Franco Suligoj. Piše ji Francika Kržič iz Iške vasi št. 70, pošta Ig pri Ljubljani.

Padel v Vietnamu — Pretekli četrtek je padel v boju corp. Randy Sternisa, U.S. Marine Corps, star 20 let, sin Josepha in Ruth Sternisa, ki živi sedaj v Tuscalusa, Ala., preje sta živel v Newburgu v Clevelandu.

Finančne težave ne dajo Brifancem miru

Vlada predsednika H. Wilsona išče rešitve, ko se nezadovoljstvo širi tako med poslanci kot med članstvom delavskih unij.

LONDON, Vel. Brit. — Britanska vlada kar ne more izvlčiti ležele iz gospodarskih in finančnih stisk in zadreg. Trenutno jo nučijo zlasti tri skrbi: primanjdljaj v zunanji plačilni bilanci v prilo, odpor unij proti omejitvi plač in cen ter upor v vrstah astne stranke.

Primanjkljaj v zunanji plačilni bilanci v preteklem mesecu je našel 208 milijonov, komaj 12 milijonov manj kot v marcu. Itevilke kažejo, da je izvoz za nekaj malega padel, prav tako tudi uvoz. Vlada pripominja, da ni bilo mogoče računati s tem, da bo plačilna bilanca v nekaj mesecih zravnana.

Vladin predlog za omejitve poriševanja plač in cen je naletel na močan odpor v unijah, vendar pričakujejo, da bo dobil v parlamentu skromno večino. Predsednik vlade Wilson je v zvezi z njim svaril svoje delavke poslanske tovariše, naj glaujejo za vladin predlog, če nojejo državo izpostaviti nevarnosti velike brezposelnosti.

Proti nadzoru nad plačami so e dvignili javni uradniki. Njiovov unija, ki ima okoli 160.000 članov, je izglasovala posebno resolucijo, v kateri pooblašča rodstvo za izvedbo "izbranih" trajkov. Nevarnost obstoji, da e temu uporu pridružijo še druge unije, s čimer utegne priti v nevarnost celoten vladin program.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$12.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$12.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 98 Thursday, May 16, 1968

Slovenski narodni program skozi 120 let po njegovi objavi

Sredi meseca maja 1848 — pred 120 leti — so prišli v Ljubljano člani dunajske "Slovenije". S seboj so prinesli obilo letakov z naslovom: "Kaj bomo Slovenci cesarja prosili?" Na njih so zapisali:

Da politično razkrojeni narod Slovencev na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem kakor eden narod, se tudi v eno kraljestvo z imenom Slovenija sklene, in da ima za se svoj zbor.

Da ima slovenski jezik v tem Slovenskim Kraljestvu popolnoma tiste pravice, katere ima nemški jezik v nemških in laški v laških deželah; da tedaj Slovenski jezik v šole in kancije vpeljemo, kadar hočemo in kakor hočemo.

To je bil prvi slovenski narodni program. Sestavili so ga slovenski visokošolci na Dunaju v dneh po marčni revoluciji, ki je do tal razmajala staro habsburško cesarstvo in obetala svobodo narodom, ko je pognala z oblasti kneza Metternicha in njegovo vladno. Slovenski visokošolci v Gradcu so tem zahtevam dodali še zahtevo po ustanovitvi lastne slovenske univerze v Ljubljani.

Proti slovenskim narodnim zahtevam so se takoj oglašili. Nemci in Lahi, Štajerski in koroški deželni zbor sta proglasila nedeljivost svojih dežel, Lahi v Trstu in na Goriškem pa tudi niso skrivali, da nočejo v državo, kjer bi bili gospodarji Slovenci in kjer bi bila slovenščina uradni jezik. Laška iredenta je že tedaj proglašala Trst in Gorico za italijanski mesti.

Koroški in štajerski narodnjaki, ki so nemški pritisk najbolj čutili, so se začeli zavzemati za povezavo Zedinjene Slovenije s slovenskim jugom, s Hrvaško in Dalmacijo. To imenujemo takozvani širši slovenski narodni program iz leta 1848 v primeri z ožjim, kot ga je objavila dunajska Slovenija in se zanj zavzemala.

Slovenski narodnjaki so razlagali slovenski narodni program in širili zahtevo po Zedinjeni Sloveniji po vseh slovenskih krajih. Za njo so pridobili in vneli tisoče in tisoče, za njo nabrali na deset tisoče podpisov. Posebno zastopstvo je bilo z zahtevo pri nadvojvodi Janezu na Dunaju, ki je blagohotno izjavil, da izpolnitev ni izključena, če se bodo za ta program izjavili vsi Slovenci. Seveda se more vse to zgoditi le po zakoniti poti.

Slovenske množice so zahtevo po Zedinjeni Sloveniji in slovenskem uradnem jeziku v njej sprejele za svojo in pričakovale, da bo "dobri cesar" njihovo željo tudi izpolnil. Iz vsega ni bilo nič. Ko je cesarska vojska s pomočjo Rusov strla madžarski uoor, je bila revolucija naglo pozabljena, za ustavo se ni nihče menil, nastopila je doba Bachovega absolutizma. Kdor je še govoril o zahtevah marčne revolucije, se navduševal za slovenstvo, je bil oblastem sumljiv kot nepokoren prekucah. Stari dr. J. Bleiweiss je svoje "Novice" zopet omejil na strogo nepolitična vprašanja, kot so se jih držala pred nastopom marčne revolucije. Zedinjena Slovenija in zahteve po njej so iz javnosti izginile. Ko je Ljubljancan Peter Kozler pripravil zamljevid "Slovenije", mu tega niso dovolili dati v javnost, čeprav je bil že natisnjen, ker "Slovenije" ni bilo med habsburškimi deželami.

Poraz pri Solferinu v severni Italiji je napravil konec Bachovemu absolutizmu in dvor je zopet iskal podpore med narodi. Bal se je, da bo Prusija, ki je bilo notranje enotna in trdno organizirana pod vodstvom Bismarcka, potisnila Avstrijo iz Nemčije in to združila na svojo pest in pod svojim vodstvom. To se je končno po vojaškem porazu Avstrije pri Kraljevem gradu leta 1866 tudi zgodilo.

Slovenski narodni program je znova oživel, zahteva po zedinjenju vseh slovenskih krajev v eno deželo, Slovenijo s slovenskim uradnim jezikom, je postajala vedno močnejša in glasnejša. Narodni vodniki in rodoljubi so navduševali za njo ljudske množice na velikanskih "taborih", kjer se je zbralo na deset in deset tisoče Slovencev in Slovenk. V kratki dobi nekaj let je postala Zedinjena Slovenija s slovenskim uradnim jezikom splošna zahteva vseh Slovencev v Avstriji.

Prav letos praznujemo stoletnico največjih taborov, na katerih so razlagali, širili in utrjevali slovenski narodni program. Ta je bil sprejet v zadnji slovenski vasi pri slovenskih rodoljubih, bil je splošna narodna zahteva.

Časi so so zopet obrnili kot tolikokrat v slovenski preteklosti. Dunaj in Pešta sta se sporazumela in habsburška monarhija je bila razdeljena v avstrijski in madžarski del. V avstrijskem so gospodovali nad slovansko večino prebivalci Nemčije, v madžarskem pa so Madžari tlačili Hrvate, Srbe in Romune.

Nemški nacionalizem se je spridil v hud šovinizem, ki je postal nosilec zagrižene germanizacije slovenskega narodnega ozemlja na Koroškem in Štajerskem. V letih do

druge svetovne vojne se mu je na Koroškem posrečilo potisniti slovensko narodno mejo preko južnega roba Gospodarskega polja, južno od Celovca in Beljaka. Revni slovenski kmetje, zlasti pa delavci se niso mogli uspešno upirati nemškemu pritisku, ki ga je nemški podjetnik, trgovec in uradnik podpiral z vso močjo. Slovenec je s svojo narodno zavestjo spravljal največkrat v nevarnost svoj narodni obsto.

Veličasten Slovenski dan v Bridgeportu — lepo uspel.

Iz dnevnih časopisov beremo, koliko se razna društva in posamezniki trudijo, da bi nam prinesli v naša ušesa in srca melodije in tople besede, pesmi in govorice naše domovine, ki je od nas tako daleč. Nekaj takega so storili "Fantje z Osme" iz New Yorka s pevskim koncertom dne 5. maja 1968 popoldne v cerkveni dvorani Sv. Križa v Bridgeportu.

Predno začnem pisati o pevskem koncertu, moram omeniti, da smo v cerkvi imeli službo božjo: Kronanje Marijinega kipa, govor, pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim ob sodelovanju čč. gg. Alojzija Hribčeka, dr. Franceta Blatinia in župnikovega prijatelja Pierre Battona. Kronanje Marijinega kipa je izvršila gđc. Anna Buzan. Takoj po opravljeni pobožnosti smo se vsi iz cerkve napotili v dvorano in jo napolnili do zadnjega kotička.

Takoj po prihodu v dvorano je g. dr. Stanislav Adolf Mikolič stopil na oder, vse prisotne lepo pozdravil ter "Fantom z Osme" in drugim Newyorčanom, ki so prišli z njimi v Bridgeport, izrekel srčno dobrodošlico v imenu vseh župljanov.

Kmalu zatem je vsa dvorana napeto poslušala najprej zanimiv uvod v posamezne pesmi, ki ga je podajal gospod Rudi Večerin, nato pa mojstrska izvajanja pesmi pod vodstvom g. dr. Frana Delaka. Omeniti moram, da je program skoraj v celoti slonel na koncertu narodne pesni.

Za ta lepi in neprecenljivi kulturni dar, ki so ga naši sosede in prijatelji iz New Yorka prinesli na čast Majniški Kraljici in v proslavo slovenskim materam za materinski dan, jim bo naša slovenska župnija ostala globoko hvaležna. Naj posebej omenimo sopranistko gđc. Marinko Ravnikarjevo, ki je s svojim nežnim in dovršenim glasom tako lepo pripomogla pri izvajanju slovenske pesmi. V priznanje so ji otroci in vodstvo Slovenske šole poklonili šopek rdečih nageljnov.

Istočasno moramo priznati in lepo zahvaliti tudi ge. Stelli Klančič in gđc. Nuški Bizilj iz Bloomfielda, učiteljicama slovenske šole, ki sta pokazali tako lepe uspehe pri poučevanju otrok te šole.

Otroci Slovenske šole so nam pri svojem prvem nastupu na odru ob spremljavi harmonike (igrala je ga. Stela Klančič) lepo in razločno zapeli v slovenskem jeziku pesmice "Na planinah lušno biti" in "Na planinah sončnice sije". Razen tega so vsi učenci obeh razredov v raznih vlogah odigrali lep prizorček, prebrali literarno ertico, govorili in recitali pesmice v čast mamicam za njihov dan.

Lahko zapišemo, da so učenci in učenke, ki so prvokrat nastopili na odru, svoje vloge izredno dobro in lepo opravili, v veselje svojih staršev, v zadoščenje šolskemu osebju in poslušalcem, ki so jih po vsaki točki nagradili z čestitkami in viharjem ploskanjem. Velika zasluga in priznanje za vse to gre obema učiteljicam, ki sta vložili mnogo truda in žrtve v pripravo učencev in učenek, da so ti tako lepo izvedli svoje naloge. Seveda moramo dati priznanje za uspeh in pohvaliti tudi učenice in učenke same. Vsak

lahko razume, koliko truda jih je stalo, da so se naučili govoriti in peti v jeziku, ki se ga učijo komaj nekaj mesecev.

Da je pevski koncert tako lepo uspel, gre v prvi vrsti velika zahvala in priznanje članom zbora in njihovemu voditelju, g. dr. Franu Delaku. Kar osemnajst lepih slovenskih narodnih pesmi so nam zapeli v pol ure trajajočem programu. Navdušeno ploskanje po vsaki pesmi je bilo dokaz, da so jih poslušalci spremljali z globokim občutjem in užitkom. Torej, še enkrat lepa hvala "Fantom z Osme", njihovemu povodnji g. dr. Delaku, napovedovalcu g. Večerinu, gđc. Ravnikarjevi in vsakemu pevcu posebej. Iz srca jim želimo v bodočnosti še mnogo lepih uspehov. Tudi č. g. župniku Richardu Roganu od fare Sv. Cirila na Osmi cesti v New Yorku se zahvalimo za njegovo sodelovanje pri petju in mu čestitamo, da ima tako delavne in požrtvovalne farane.

Velika zahvala in priznanje za pripravo in organizacijo prireditve gre tukaj predvsem č. g. župniku Alojziju Hribčku, potem pa tistim, ki so prireditve v podrobnosti pripravili: g. in ga. Ivan Zele ml. ter njuni sodelavci France Us z gospe, John Lukman z gospe, g. Louise Miklavžin in ga. Emily Ramadanović.

Po programu na odru se je zabava nadaljevala. Domačo godbo nam je preskrbel g. Branko Klančič že ženo Stello in njenim očetom g. Francetom Schwikert. S tem se je v dvorani začel ples, da je na ta način tudi mlajši rod prišel na svoj račun. Godcem se moramo za to uslugo še posebej zahvaliti.

Komaj smo po tej prireditvi zaprli dvorano, se že pripravljamo, da jo v kratkem času zopet odpremo novi plesni prireditvi. Ta bo, kakor se zdi zadnja v tej dvorani. Odbor, ki pripravlja to poslovno prireditev, je župljanom poslal povabilo s sledečo vsebino:

Ljubezno vas vabimo na posebno poslovnico večerjo in ples, ki bo v naši župnijski dvorani v soboto, 18. maja 1968.

Zapisi smo "posebno", ker bosta večerja in ples naša zadnja prilika, da se vsi skupaj zberemo v naši cerkveni dvorani, ki smo jo pred malo leti s tako ljubeznijo obnovili, naj bi bila tudi naša najlepša prireditev.

Journey's Inn nam bo preskrbel okusno večerjo, ki se bo začela točno ob 7h. Nato pa bomo nadaljevali s plesom, med katerim bo na razpolago prigrizka in pijače. Igrali nam bodo godci Louis Magyar's Band.

Vidite lahko, da bo večer poln vsakovrstne zabave. Med tem ko gledamo v bodočnost, ko bo naša cerkev zasedla drug prostor, se lahko s ponosom spominjamo njenih preteklih dni, dni, ki za nekatere med vami pomenijo prihod v novo domovino, trdo delo, skrb in borbo za obstoj in napredek, vedno pa obilico duhovne tolažbe in neusahljiv vir duhovne sile.

Upamo, da si boste prihranili ta večer in ga preživeli skupaj z nami.

Sledijo podpisi pripravljalnih odbornikov.

Glede bodočnosti naše župnije ne moremo ničesar jasnega napisati. Prevzvišeni g. škof je

Materinska proslava

Otroci slovenske šole pri Sv. Vidu so se spomnili mater v nedeljo, 12. maja. Reči je treba, da je bila proslava čedna, morda za spoznanje predolga, toda s točkami originalna.

V prvem delu je nastopil otroški vrtec s pesmico "Mi mamice imamo" in z rajanjem na pesem "Izidor ovčice pase". Otroški zbor pod vodstvom g. Martina Košnika je zapel zelo lepo štiri pesmice, posebno lepo Mavovo "Oj zato". Drugi razred je nato zaigral prizorček "Moja punčka je zbolela". Dober zdravnik, ki je zdravil s kamilicami, je bil Anton Goršek, zaskrbljena mati Maruška Pogačnik, za teto Lizo Irena Meglič, prijateljici v materinski žalosti pa Angela Podgorlec in Marija Cugelj.

V prepesnitvi Stane Vinškove je za tem tretji razred zaigral Grimmovo pravljico "Volk in sedem kozic". Dejanje je bilo svojsko podano, tu in tam morda malce pretiho. Zvočniki so bili nemara obešeni previsoko. Za volka je bil Janez Resman, za mamo je bila Barbara Štrancar, zajček je bil Tomaž Slak, kura Jožica Meglič, kozice pa so bile: Marica Erdani, Barnardka Debeljak, Anica Dolenc, Tomaž Holjvac, Vesna Matič, Bernardka Nemec, Štefan Režonja in Veronika Vidmar.

Drugi del je pričel četrti razred z lepo pesmijo Mileta Klopčiča "Dete ne mara spati". Takoj za tem je bila Grimmova pravljica "Rdeča kapica" v prireditvi Silve Savernikove, ki je prijetno združila rajanje z rožicami.

Lepe pozdrave vsem Slovcem po širnem svetu pošilja Anton Lagoja

Vabilo na koncert v Milwaukee

MILWAUKEE, Wis. — Pevski zbor sv. Janeza vabi rojake in rojakinje iz Milwaukeeja, West Allisa, Sheboygna, Racina, Waukegana, Chicaga in Jolieta na koncert v soboto, 18. maja, ob sedmih zvečer v novo cerkevno dvorano. Koncert bo vodil pevovalja Ernest Majhenič.

Po koncertu bo ples, igral bo Galunov orkester. Poskrbljeno bo tudi za prigrizek, domače pecivo in za pijačo.

Pevci se trudijo, da bi ohranili slovensko pesem. Pridite, imeli boste lep kulturni užitek, obenem pa pomagali to kulturno delo ohranjevati in nadaljevati. Na svidenje v soboto ob sedmih zvečer na 84. in Cold Spring. Ludmilla Modic

"Kres" vabi v Hamilton

CLEVELAND, O. — Slovenska folklorna skupina Kres vlijudno vabi vse Slovence in Slovence v Kanadi na Večer narodnih in umetnih plesov v soboto, 18. maja, ob sedmih zvečer v Cathedral Girls Highschool na 467 Main St. East v Hamiltonu.

Kresovi plesalci in plesalke upajo, da se bo slovenska javnost v Kanadi odzvala v prav tako lepem številu kot se je v Clevelandu preteklo soboto; srčno želijo, da bi svoje rojake in rojakinje v Kanadi prav tako razveselili in navdušili, kot so jih v Clevelandu.

Na svidenje v soboto zvečer v Hamiltonu!

KULTURNA KRONIKA

Pravljica je na ta način postala odersko veliko bolj živa. Prijetna Rdeča kapica je bila Vesna Toplak, za mamo je bila Barbara Šemen, babico je igrala Karolina Lukež, lovca Tonček Kolarič in volka Andrej Odar.

Prav čedna je bila deklamacija pesmi Otona Zupančiča "V gozdu", ki jo je recital peti razred. Pohvaliti je treba posebno solista.

V prireditvi inž. Franca Gorenška je nato šesti in sedmi razred odigral prizorček iz Colodijevega "Ostržka". Posebno je treba pohvaliti dva. Napovedovalko Mileno Dolinarjevo zavoljo lepega, jasnega in dobro naglašene uvida in Ostržka Janeza Sršena zavoljo dobre igre. Tudi vila Marije Zaključke je bila dobra. Tudi oglar, ki ga je igral Tino Likozar in zidar Toneta Dolenc sta bila kar spretna. Zadnja dva prizora "Čašica kave" in slike iz "Županove Micke" pa vzbujajo veselo upanje, da je med tistimi, ki bodo slovensko šolo kmalu zapustili, nekaj obetajočih igralcev. Pri "Čašici kave" so bila dobra vsa tri dekleta. Zena Rožice Dolinarjeve naravnost pohvalna, prav tako Marta Gorenškove. Tudi Liza Helence Slavkove je bila nad vse posrečena. V "Županovi Micki" je bil Jaka, ki ga je igral Marko Sfiligoy, zelo dober. Naj misli na igranje še v naprej. Micka Marije Kocjanove daje prav tako veliko upanja za bodoče in Anže Pavleta Dolenca prav tako. Njega ti mladi ljudje ne zavrgli svojega talenta. Bila bi velika škoda.

Odlična je bila zadnja točka, zborna deklamacija šestega, sedmega, osmega in devetega razreda. Gregorčičeva "Domovina" ob spremljavi Smetanove glasbe ob čudovitih skladnih gibih simbolične vaje deklet mi še nikoli ni prišla z besedilom tako do izraza kakor to pot. Dekleta, ki so simbolično vajo izvajala, zaslužijo veliko pohvalo.

Sporod je pripravilo učiteljstvo Slovenske šole, maske je oskrbel dr. Milan Pavlovčič, oder so priredili starši otrok, za luči sta skrbela Jože Likozar in Miro Odar, ozvočenje je imel na skrbi Miodrag Savernik, pri klavirju je bil Martin Košnik.

Reči je treba, da je bila letošnja proslava boljša od lanske. In kar je še posebno veliko vredno: kažejo se talenti, ki bodo v slovenski skupnosti mogli nadaljevati, ker stari odlagajo. Daj Bog, da bi vsi ti otroci slovenski besedi ostali zvesti.

Vsem gre najlepša zahvala za iskreno Materinsko nedeljo!

Karel Mauser

Kresov "Večer narodnih in umetnih plesov"

Preteklo soboto zvečer nas je Folklorna skupina Kres s svojim nastopom v Slov. narodnem domu na St. Clair Avenue prijetno iznenadila z lepo zamišljenim, dobro naučenim in gladko izvajanim sporedom. Seveda je zato žela tudi krasen uspeh in navdušeno priznanje občinstva, ki je dobesečno napolnilo obežno dvorano do zadnjega kotička.

Ko se je razgrnil zastor, smo videli pred seboj na odru veliko skupino fantov in deklet, oblečenih v krasne narodne noše, v različnih položajih in držah, kot da jih je nekdo začaral sredi živahnega gibanja. Glasba je skupino na odru odčarala in jo pognala v veselo polko v pozdrav občinstvu, med katero so dekleta z odra vrgle nageljčke.

Pozdravu je sledila "narodna polka", nato sta pa v prizoru "K ljubci v vas" pokazala Cvetka Ovsenik in Janez Zakelj živo, kako so nekdanj hodili na Slovenskem fantje pod okna deklet. Slikovit je bil prizor "Vaške kletulje"; povezal je staro z novim, ko je samozavestno korakalo preko odra dekleta v "mini kri-

lu" (Ani Znidaršič, Marija Blatnik, Bernarda Mejač, Lidija Potočnik). "Veseli lovci" (Ivan Zupančič, Stane Mrva, Jože Kokal, Edi Mejač) so ostali brez plena, eden od njih si je poiskal tolažbo v "krepkem požirku".

Nežno in čustveno je bilo prikazano življenje "Marjetic na poljani", ki ga je naštevala ga. Nežka Skulj iz Toronta. Sledila je "Polka razigrane mladine", da je bilo nasprotje še očitnejše.

V "Slovensko ohcet" sta ga. Eda Vovk in ga. Breda Lončar, ki sta program zamislili in naštevali, povezali "Šrango", "Koroške narodne ples" in "Ohcetno polko". Nevesta Bernarda Mejač, ženin Tone Ovsenik in starešina Ivan Zakrajšek so se res postavili. Občinstvo od navdušenja kar ni moglo k sebi, četudi je spored prekinil kratek odmor.

Belokranjski plesi (Lepa Anka, Adlešičko kolo, Viniško kolo) so bili podani naravno in sproščeno z ljubko živahnostjo in čustvovanjem. Za glasbo F. Marolta sta skrbela Jožica Kristanec in Peter Jančar. Narodne noše je dal na razpolago Belokranjski klub.

Prizor "Brata sta šla po nevesti" so Ivan Zakrajšek, Gabriel Zakelj, Marta in Lidija Potočnik podali s smislom in občinstvo spravili v buren smeh.

Sledili so gorenjski narodni plesi "Venček poskočnih valčkov", nato pa je Janez Zakelj živo pokazal, kakšno "Plačilo nepokorna žena" lahko dobi.

Po plesih skupin "Moj očka" in "Kaj mi nuca planinca" je bil v okviru "Potovalne agencije" prikazan "Moj rodni kraj" (Marta Potočnik), nato "Odhod v Slovenijo" in "Starček se zadnjikrat vrača domov" (Janez Zakelj). Lepo besedilo in prisrčen nastop mladine sta prenekatere v občinstvu privabila ob misli na dom solze v oči.

Po glavnem odmoru so skupine deklet in fantov prikazale v "Mlinu" ritmično vozove, samokolnice in raznih vrst mlinških koles, na kraju celo težavno prepletanje jermenice in vrtenje zobatih koles. Vse se je "vrtelo" čudovito gladko in "noben zob" se ni odlomil.

Sledil je "Pozdrav s planin", temu pa "Venček", v katerem sta vodnici sporeda povežala "Le predi, dekle, predi", "Daj, daj srček nazaj" (Marta Potočnik, Jože Kokal), "Glej, glej kak' mimogre" (Lidija Potočnik, Ivan Zakrajšek, Janez Vidmar, Edi Mejač, Peter Jančar), "Če študent na rajžo gre", "Oj Marija ples" in "Oh, kaj bom s tabo, ti nerodni Francej" (Jože Kokal, Lidija Potočnik, Ivan Zupančič).

Sporod sta zaključili "Vesela polka" in "Zadnji pozdrav", kjer so nastopile ponovno vse skupine.

Fantje so nastopili pri plesih v gorenjski in belokranjski narodni noši, dekleta pa poleg tega še v "dečvah", v rdeče-modrih in zelenkastih z belimi rokavi.

Celoten spored sta si zamislili, naštevali in skupine naučili ga. Eda Vovk in ga. Breda Lončar. Napravili sta odlično delo, porabili brez dvoma nešteto večerov in tudi dni, pa zato želi tudi krasen uspeh. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano, je vsako točko sporeda sprejelo z navdušenjem. Oder in dvorana sta bila eno, nastopajoči in občinstvo ena sama velika, vesela slovenska družba. Kaj sličnega že dolgo nismo doživeli na kaki prireditvi.

Za glasbo je vestno skrbel Radoslav Menart.

Vodnicama Kresa ge. Edi Vovk in ge. Breda Lončar k uspehu iskreno čestitamo, prav posebno še zaradi tega, ker sta v Kresu povežali toliko slovenske mladine. Upamo, da bosta to tudi v bodoče držali skupaj in nam z njo ponovno pripravili užitek kot preteklo soboto. Iskrene čestitke k uspehu tudi vsem fantom in dekletom, ki so sodelovali pri sporedu. Odlično so se postavili!

Vili

BOGOMIR MAGAJNA:

GRANIČARJI

Kapetan se je široko zasmejal. Zobje so se mu zalesketali v polmračni. Drug drugemu sta se zagledala v oči. Tudi zdravnik se je pričel smejati.

"Prav ste imeli takrat, ko sva jedila skozi gozd na slavo Kazanskega. Ta ženska se mi zdi kakor tista Nataša. Vrag me vzemi, meni ne more več iz duše in skoraj ves čas med ježo sem mislil nanjo. Tako živa je, razumete, živa in lepa, lepša od vsega skupaj, kar sem že srečal v življenju, razumete?"

"Jaz sem rekel, da je podobna Mileni," je odvrnil zdravnik in tudi njemu so se zalesketale oči. "Toda vi je ne smete vzljubiti! Kaj bo med nama, če jo vzljubite tudi vi?"

"Vzljubil sem jo že!" Zopet sta si gledala v oči — potem sta planila oba v glasen smeh in steklenka je zopet rotila iz roke v roko.

"Samo eden izmed naju bi jo smel ljubiti," je nadaljeval kapetan. "Nemogoče, da bi jo ljubila oba!"

"Bolje je, če jo ljubiva oba. Povem vam pa, da je ne boste dosegli niti vi niti jaz. Gledal sem v njene oči in spoznal, da je boljše, če jo ljubiva oba. Le verjemite — čudne stvari se pripravljajo in ona ni prišla samo radi lepote gozdov v to pokrajino."

"Radi česa je prišla?" "Zdi se mi, zato, da bi bila nekemu bliže."

"Komu?"

"Zdi se mi. — Ne vem. Ne morem vedeti. Kdo bi to vedel!" "In mislite, da tistega ljubite?" "Da! Mira ljubi tistega človeka, kajti ogenj je po svoji goroti le ognjen enak. Kako vendar čudno krakajo tiste črne ptice v gozdu. Poslušajte!"

Poslušala sta. Vrane so divje vreščale. Zarežala sta se oba.

"Krasotec je bedak, da gre o belem dnevu v smrt. V noči bi se morda le kako zakril pred stražami, saj je šel že večkrat mimo njih. Vražji človek je. Sedaj pa je naredil napako. Mislim, da bo podnevi manj zastraženo in da bodo fantje v vročini dremali. Rad bi videl, da bi znal Aleksej Milič govoriti po smrti, ali je kaj videl. Toda Mira je čudovita deklica. Pijte, Volarič! Na ježi sva se razgrela oba. Od vruga je danes vroče."

Mladenica so pripeljali poprej, kot sta pričakovala. Ujeli so ga vprav, ko je pil vodo na mali tratici ob potoku, kjer bi nihče ne pričakoval, da bo šel čez, saj je bila tratica vidna sto metrov naokoli.

Moral je imeti nekaj čez dvajset let. Bujni črni kodri so mu ohrobljali lepi, skoraj dekliški obraz. Tudi v velikih tennih očeh je ležala mehko, ki bi jo človek našel komaj pri otroku. Le za zenicami se je zalesketalo nekaj porogljivega, ko mu je kapetan prijazno ponudil roko. Ni kazal nikakega strahu. Ljubozivno je odzdravil in pil črno kavo, ki so mu jo na kapetanov ukaz prinesli graničarji. Obleka mu je bila skoraj elegantna in kapetan je videl takoj, da mladenec nima nobenega orožja s seboj. Ko mu je kapetan ponudil še cigareto, je postal živahnejši in kmalu pričel pripovedovati o nasilstvih, ki se dogajajo onstran, nekoliko je vedel celo o procesu, veliko več pa o razburjenju, ki vlada zaradi tega bližnjega procesa med ljudstvom. "Nekaj jih bodo prav gotovo obsodili na smrt," je rekel. Zasedovati so začeli tudi njega, dasi nič ne ve, zakaj. Zato je pač mislil, da je najbolje, če pobegne. Šel bo v Ljubljano in si skušal tam poiskati službo v kakšni trgovini ali kjerkoli.

Kapetan je ukazal pripraviti zanj kosilo.

Sedaj je začel mladenec govo-

riti na dolgo in široko, tako da skoraj kapetan ni mogel več do besede.

Po kosilu so odšli peš skozi Zejno dolino do ceste, kjer jih je čakal voz, pred katerim sta stala vprežena začudena Gavran in Jasna. Vendar sta se živili spustili v dir in ni trajalo dolgo, ko so zagledali Miro ob cesti in ustavili voz ter jo vzeli k sebi.

Mladenec je strmel vanjo in je vidno prebledel, toda Mira ga je opazovala dobrodušno. "Kje ste dobili tega mladeniča?" je vprašala.

"Neki mlad mučenik je pobegnil. Pelje se z nama; ker je pot do kolodvora dolga," je odvrnil kapetan.

"Kaj novega onstran?" je vprašala mehko. "Mladi ste in lepi. Vam se ne bo treba dosti truditi za življenje. Joj, kako lepe oči imate in me gledate, kakor bi bila naslikana. Ali sem tako lepa? V vsakem albumu je lahko srečate tako sliko. Vam bi pristojala deklica, ki ima kot mleko belo polt. Jaz sem pa črna od sonca. Jaz sem Mira."

Stisnila mu je roko, ki je vztrepetala v njeni. V njegovih očeh je bilo videti začudenje. Zdaj so se ozirale na kapetana, zdaj na Miro, kakor bi hotele brati na obrazih — potem so se obrnile k zdravnikovemu obrazu. Toda ta se je tudi smehljaj. "Ali imate še mater?" je vprašala Mira. Krasotec je prikimal. Blizu kolodvora so se ustavili v gostilni. Kapetan je stopil h graničarju vozniku in nekaj govoril z njim. Ta je prikimal in odpeljal voz naprej. Vstopili so v gostilno in naročili nekaj vina. Mladenec je izpraznil željo nekaj kozarcev in postal brž zopet skoraj da brezskrben. Govoril je mnogo.

Spremili so ga prav na kolodvor. Več ljudi je čakalo na vlak. Neki orožnik se je malomarno sprehajal po hodniku. Ko je priredvil vlak, so se vsi trije poslovili od mladeniča. Temu je zazarel obraz v veselju. Toda na isti voz kot on je vstopil tudi orožnik, ki pa se ni menil zanj, ampak je malomarno strmel skozi okno. Mladenec pa se je peljal naprej in naprej, dokler ni izstopil, ne v Ljubljani — ampak daleč na drugi postaji. Za njim je izstopil tudi orožnik in mu malomarno sledil po široki ulici.

Štirinajst dni pozneje je kapetan povedal Miri:

"Danes sem likvidiral njegovo številko. Tukaj se je zmotila narava, ker je dala temu človeku tako lep obraz."

"Mater poznam. Njegova mati je dobra ženska. Sinov greh jo bo popolnoma strl. Le kako je mogoče, da je padlo jabolko tako daleč od drevesa," je odgovorila Mira. Uprla se je z rokama na mizo, se zazrla skozi okno in se zamislila.

Luka Kazanski ubije medveda. Luka Kazanski se je pričel dolgočasiti. Po smrti Alekseja Miliča se ni zgodilo nič. Na straži se je zamislil po celo uro v nekdane čase, ko je lahko delal, kar je hotel, ne da bi mu bilo treba molčati. Vedel je, da je onkraj ob morju narod, njegovemu po besedi podoben, in da preživlja ta narod prav tak čas, kot ga je preživljal njegov pod žalostnim motnim sijem polmeseca. On pa ni mogel nič storiti zanj. Prosil je kapetana, naj mu dovoli maščevati se vsaj radi Alekseja Miliča — toda kapetan mu je dejal, da bi radi takih stvari morda tekla potem kri po vsej deželi. Strogo mu je ukazal, naj miruje. Luka Kazanski je razumel to, toda v njegovo dušo se je naselil dolg čas.

(Dalje prihodnjič)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Kaj pravi tone s hriba

Joliet, Ill. — Z mojim starim znancom in prijateljem Nickom sva naredila obljubo še okrog sv. Matije, da bova letos preseneti la najinega zvestega prijatelja Jureta. Za njegov godovni dan sva sklenila, da ga povabiva v gostišče, kjer bova naročila dobro kosilo in pa najboljšo pijačo, ki jo nam dajejo vinske trte na našem okroglem svetu.

Nick je kar veselo pristal na moj predlog. Nato sva ugibala, kje naj bi kosilo naročila. Nick je takoj priporočil znano restavracijo N., ki je naročilo zelo rada sprejela in nam dala posebni delež na razpolago, tako da smo proslavljali Juretov god res kar lepo zasebno. Še Juretova boljša polovica Bara je na sestanku dejala:

"Kakršna sta že ti in Nick — kavljata sta še vedno. Lepo sta pa to naredila, da smo tu kar lepo sami v tem kotu, da nas drugi ne čujejo, kako dajete vi trije svet v red in kakšne modrosti prodajate s svojimi pomenki in razgovori."

Meni in Nicku se je kar dopadla Barina sodba in cenitev o naju.

Omenim naj še, kaj sva z Nickom za kosilo naročila. Veste, Belokranjci smo zelo dobri in potrpežljivi ljudje. Radi pa uživamo dobre reči. Naše oči izražajo veselo upanje, kadar so pred nami lepo pečene račke, goske, ali lepo rejeni kapunčki in poleg teh še primerna prikuha. Vse take reči nam Belokranjecem kar same drsijo po grlih in v želodcih pa odmeva: ali je še kaj takega na mizi? Če je, le semkaj pred nas z njimi, da jih pospravimo, kamor spadajo.

Yeseri, pri takih opravilih smo Belokranjci točni, da je bolj točnih ljudi težko najti. Točnost pa pravijo, da je zelo lepa čednost.

Pri kosilu smo se kar lepo v domačem belokranjskem duhu zabavali. Nick je nam povedal več zabavnih zgodbic iz preteklosti. Jure pa tudi od svoje strani. Bara in jaz sva ju pa opazovala, kako sta po vsaki kupici dobrega "concord vina" postajala bolj in bolj zanimiva in zgovorna.

Ko smo obdelali domačo lokalno politiko, smo se lotili tudi politike naše zvezne vlade v sedanjih časih. Ko smo obrnili pogovor v to, je vpadla z besedo Bara:

"Kaj bi se vtikali v to? Kdo pa nas posluša in vpoštevata, kaj mi mislimo o Vietnamu, o tem

in onem? Ali nas kdo vprašuje za naša mnenja?"

Nick, Jure in jaz smo se spogledali pri tem. Jure, ki meni in je menda res bolj upravičen nositi dolge hlače kakor jaz ali pa Nick, je odvrnil Bari:

"V tem, če nas kdo vprašuje o tem, imaš prav. Mi pa imamo prav v tem, da se zavedamo, da Bog je nam dal jezike, oči in pamet in s temi darovi vidimo, kaj se po svetu godi in kaj vse počenjajo v našem imenu naši politiki. In če vidimo, da vozijo v "slepo ulico", je naša dolžnost, da jim to povemo."

Z Nickom sva Juretu krepko pritrdila. Nato se je naš pogovor razširil še na vse druge probleme in zadeve.

Glede vojne in zapletljajev v Vietnamu, v katere smo se močno zapletli, je nam Jure najbolj razložil, zakaj tako počasi napredujemo. Dejal je, vojskovanja zahtevajo svoje vrste izurjenosti. Strategija (vojno vodstvo) je svoje vrste poklic, ki zahteva znanja, pretnosti in veliko previdnosti.

Moderni časi so nam prinesli vsake vrste mehanične in druge iznajdbe tudi na poljih vojskovanja. A sami avtomatični stroji ne vodijo bojev, so v človeški oblasti, ta jih vodi. Stroji so le orodje v rokah človeka, ki obratujejo in vršijo vse, kakor jih vodi človek s svojim razumom. V sili in stiski si vsak pomaga, kakor ve in zna, zlasti kadar gre za obstanek in življenje. S tega stališča je treba gledati vojskovanja. V njim zapletene stranke se poslužujejo vsega, kar obeta uspeh in zmago. Prav vojskovanje v Vietnamu kaže, da ljudje v stiskah za obstoj so iznajdljivi in da se poslužijo z uspehom tu in tam tudi preprostih naravnih pripomočkov in okoliščin in jim včasih dobro služijo pri obrambah in tudi napadih.

Vietnamski gverilci so po naravi podobni ameriškim "chipmunkom" (to so nekake podlasiče, dolge kakih 10 palcev), ki smukajo po poljih in okrog poslopij iz luknj v luknje. Zatreti in pregnati jih je težko. Svoja gnezda in bivališča imajo po nekaj čevljev globoko pod zemljo. Iz njih pa celo vrsto izhodov, ob straneh in koncih stavb, kakor tudi ob večjih grobljah in deblih. Ko ga opaziš na enem kraju, ko sedi in gleda proti tebi, vrže krepelje ali kamen proti njemu. Izgine v luknjo in v trenutku se že prikaže kje za tvojim hrbtom iz druge luknje in te s pogledom "pozdravlja": Ha, Miha! Me nisi zadel! Tako ga lahko preganjaš ves dan brez uspeha.

Farmarji, ki imajo s "chipmunki" skušnje, jih uničujejo drugače. Najdejo najprvo luknjo in nato pri vsaki luknji eden stoji in čaka s količem. Na drugem koncu pa v luknje drugi vlije vodo. Pred to po drugih

luknjah pridejo ven na svetlo in v tem trenutku mahne čakalec s količem po njem in ga ubije. Nekateri jih zastrupljajo, kar pa ni priporočljivo, ker do strupa lahko pridejo druge domače živali.

Vidita, fanta, nekaj takih načinov zgleda, da se poslužujejo severni vietnamski gverilci. Danes nikjer ni nobenega — jutri se prikažejo kje za hrbti nasprotnikov. To se vleče naprej in naprej. Prava "chipmunska strategija". Z orožjem jih pa zalagajo "rdeči bratci" iz Sovjetije in iz Kine. Vojska se pa vleče naprej in naprej...

Tako je nama Jure naslikal položaj v nesrečnem Vietnamu. Dal Bog, da bi se iz njega izmotali čimprej! je vsak izmed nas mislil sam pri sebi.

Citateljem AD iskrene pozdrave!

Tone s hriba

Tajska bi rada hitro uredila položaj naših vojakov na svojih tleh

WASHINGTON, D.C. — Pred kratkim je bil pri nas na obisku tajski ministrski predsednik Kitikachorn. Ker se boji kriz v jugovzhodni Aziji, je hotel pri Johnsonu doseči, da se lahko zaneše na ameriško varstvo, ako bi bilo Tajski nujno potrebno. Johnson mu je obljubil, da se bo naša dežela držala pogodbenih obvez.

Tajska vlada je sedaj v smislu dogovorov predložila naši administraciji, naj najprej sporazumno uredi položaj naših vojakov v njeni deželi.

Prvi naši vojaki so prišli na Tajsko kot vojaški instruktorji že l. 1950. Bilo jih je le par sto. L. 1953 so šli tja še naši strokovnjaki za vojno mornarico in vojno letalstvo. Vsega skupaj je bilo tam do l. 1960 le 500 naših vojakov in oficirjev. Ko pa je leta 1962 nastopila nevarnost, da komunisti zasedejo Laos, je Pentagon poslal na Tajsko okoli 8.000 vojakov. Od takrat je število hitro porastlo; sedaj jih je že 47.000, med njimi jih je pod upravo našega vojnega letalstva 34.000. Imamo namreč na Tajskem 8 velikih vojaških letališč, od koder se vršijo bombardiranja v obeh delih Vietnamu.

Cepprav je torej kar dosti naših vojaških obveznikov na Tajskem, njihov položaj še ni urejen. Posebno je pereče vprašanje, ali jih smejo tajski varnostni organi aretirati, tajska sodišča pa soditi. Dalje: ali smejo hoditi z orožjem zunaj svojih vojaških

postojank.

Ker se nesporazumi dnevno dogajajo, želi tajska vlada, da sklene z našo deželo čim preje dogovor, ki naj da jasen odgovor na vsa ta vprašanja. V državnem tajništvu upajo, da bo dogovor kmalu zrel za podpis.

Alkohol za krmilom: V Evropi več stališč

PARIZ, Fr. — Britanski poziv k "pihanju v balonček" je motorizirani Evrope v skupnem boju proti alkoholu za krmilom sicer pomagal korak naprej, toda mnenja o dovoljenih promilih alkohola v krvi so še vedno skoraj tako različna kakor jeziki v evropskih deželah. Francozu na primer se lahko zgodi, da se v Švici poslovi od veselega omizja s promilom, ki ni — gledano količinsko — v njegovi domovini nič spoštljivega, na švicarski cesti po utegne imeti zaradi tega posledice.

V Franciji na primer sme imeti avtomobilist v krvi do 1,5 pro-

mila alkohola, v Švici, Avstriji in zdaj tudi v Angliji pa je zgoraj dovoljena meja že pri 0,8 promila, kar pomeni kvečjemu dva vrčka piva. Če bo sprejet osnutek zakona, ki ga pripravljajo izvedenci z zahodnonemških ministrstev za pravosodje in promet, bodo morali tudi avtomobilisti ZR Nemčije že pri 0,8 promila dati avtomobilске ključke iz rok, sicer bodo tvegali kaznen.

V skandinavskih deželah veljajo strožji ukrepi. Medtem ko grozi na Švedskem in Norveškem kazni pri 0,5 promila, Finske že ne sme več sesti za krmilo, ko ima desetinko manj. Danca lahko pijejo malo več, vrhnja dovoljena meja znaša točno promile. V Belgiji, na Nizozemskem, v Španiji, na Portugalskem in v Grčiji glede promilov niso tako zelo natančni, vendar to nikakor ne pomeni, da lahko pijan avtomobilist motovili po cesti. Kdor v teh deželah povzroči škodo pod vplivom alkohola, se lahko pripravi na strogo kaznen.

LEPO PROSIMO:
Poravnajte zapadlo naročnino že ob prvem obvestilu.
Prihranite nam delo in nepotrebne stroške.
Omogočite našemu listu dober nadaljni razvoj.
Hvala!

Moški dobijo delo

Oskrbnik
Iščemo oskrbnika za dvorano in Club Room na 3613 E. 131 St. Zakonski par ima prednost. Prosta najemnina, plača in provizija. Kličite 751-2449.
(13,15,17 maj)

Delavci
za gradbeno podjetje. Polna ali delna zaposlitev na 797 Babbitt Road.
MILAN JAGER 944-6755
(98)

Female Help Wanted
Housekeeper
Live in; references if possible. Doctor's home in Shaker Hts.; grown children. Call 531-7326.
(97)

Ženske dobijo delo

Office Girl
Permanent. See Mr. Bacal. 620 E. 185 St.
(X)

Gospodinja
Svojo sobo, pripravila, če mogoče. Služba v zdravniškem domu v Shaker Heights; odrasli otroci. Kličite 531-7326.
(97)

MALI OGLASI

V najem
Odda se neopremljeno stanovanje 6 velikih sob, 2 spalnice, v drugem nadstropju stanovanjske hiše na 1083 E. 71 St. južno od St. Clairja. Kličite 843-8033 po 6. uri.
(100)

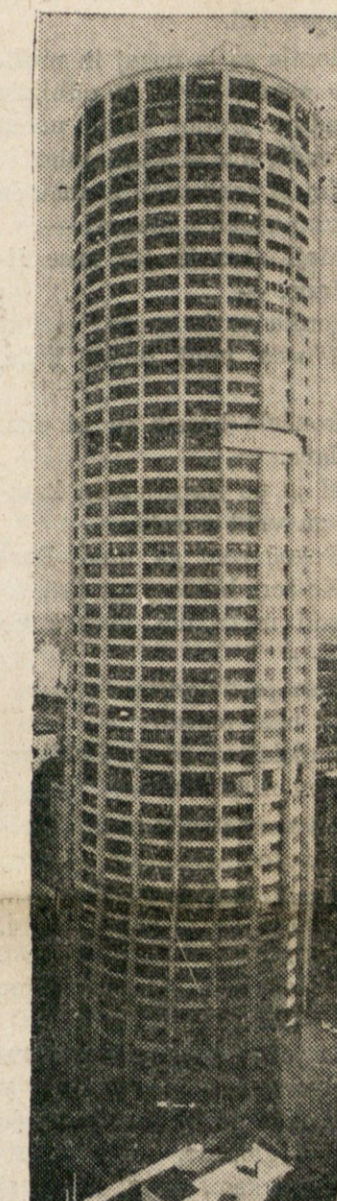
Hišo prodaja
8 sob: 3 spalnice, kuhinja, jedilnica, dnevna soba, knjižnica, moderna kopalnica, z bakrenimi cevmi, družinska soba, 2 garaži, vrt. Vprašajte na 7206 Lockyear Ave. po 5. uri. Cena \$11.500.
(10,15,16,17 maj)

Lastnik prodaja
Eno dvodružinsko hišo, 5-5, in eno enodružinsko hišo, 7, na enem lotu, na 6705 Bonna Ave. Oglasite se osebno ali kličite 391-3720.
(8,9,13,15,16,20,21,24,27,28 maj)

Lastnik prodaja
"Brick Bungalow" v Euclidu. 4½ sobe, pol dovršeno podstrešje, deljena klet, 1½ garaža, zaprt porč, aluminijasta okna z marmornatimi policami, blizu Holy Cross Church. \$28.900. Kličite 481-6782.
(99)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. IV 1-2237

AVSTRALSKA STOLPNICA — Slika kaže stolpnicu v Sydneyju s 50 nadstropji, najvišje poslopje v vsej Avstraliji. V 47. nadstropju je restavracija.

DEŽ JE NE MOTI — Igralka Katherine Houghton se smeje izpod dežnika, pod katerega je spravila celo kupolo cerkve sv. Petra v Rimu. Dež jo ne moti prehudo, ko si ogleduje Večno mesto.

OLIMPIJSKE OPREME MEHIKE — Mehško olimpijsko moštvo bo nastopilo na olimpijadi v Mexico Cityju letošnje poletje v noši, kot jo kaže zgornja slika.

Karel Mauser:

VEČNA VEZ

Doma je bilo drugače. Tam je z dekleti hodil v šolo in poznal je vse. Barbaro tudi. Ljubezen je sama prišla, z njo vse besede. Zdaj ob Jane pa se mu je zdelo vse težko. Jane ni Barbara. Jane je dekle iz tujega sveta, pozna jo samo po imenu. Z Barbaro sta hodila po dobrepoljskih poljih, govorila o delu in domačih skrbih, ljubezen je zrasla kar iz tistega in posebnih besed ni bilo treba. Dovolj je bilo, da si šel vasovat, kupil lečtovo srce ali židano ruto in vedela je, kam misli. Z Jane ni tako.

Ni mogel priti do zaključka. Vendar je zaspal z mislijo, kako lepo bi bilo, ko bi z Jane hodil k jezeru in govoril in govoril.

Neko nedeljo jo je srečal na St. Clairju. Skoraj prav na vogalu petinpedesete ceste. Bila je lepa nedelja, sonce je žgalo kakor že dolgo ne.

— Kam, Jane? —
— V senco, — se je nasmehnila.

— Greva k jezeru, — je butnilo iz njega. Koj se je zavedel, da je zinil neumno.

— Če hočeš, seveda. Nimam se kam deti. —

Ni mu odbila. Koračil je poleg nje in ona je čebljala kakor otrok. V salonu ni nikoli tako govorila.

Oponesel ji je to.
Ustavila se je.

— Nisem rada v salonu, veš. Toda oče je bolehen in mama je umrla tri leta nazaj. Dokler je bil brat živ, smo laže rinili. Potlej se je v fabriki ubil. Zdaj je pa tako težko. No, saj veš. —

Matt se je zresnil. Dolgo sta tiho koračila.

— Imaš ti še mamo? — je vprašala.

— Imam in ata tudi še žive, — je rekel.

Vesel je bil, da se je pogovor spet odprl.

— Ali je lepo, kjer si ti doma? — je pograbila besedo.

Zdaj se je Matt razgrel.

— Kakor v nebesih, Jane. Na vse kraje polje, zadaj gmajne pa hribi. Povsod sama smrekovina in bukev. —

— Ste imeli farmo doma? — je vprašala.

— Bajto in nekaj zaplat njiv pa toliko gmajne, da je bilo dovolj drv doma. —

— Jaz bi bila raje na farmi kakor v salonu, — je rekla nena doma, — V mestu ni lepo. Preveč je ljudi in ljudje niso dobri. —

— Vsi niso slabi, — je rekel.

— Vsi niso slabi, — je potrdila, — toda veliko jih je. —

Ob veliki ruši se je spotaknila. Ujel jo je z roko. Imela je

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER — MATURE WOMAN. Live in for happy family of three. Northern suburb. Private room, bath. References req. Call after 8 p.m. OR 4-0531 (98)

HOUSEKEEPER — MATURE WOMAN. Able to manage household. Live in. Own room and TV. 2 children. PH. 327-9203. (98)

REAL ESTATE FOR SALE

PARK RIDGE — BY OWNER. Near Cumberland—Devon. 3 bdrm. 2½ baths. Air Cond. ranch on corner lot. 2 car gar. Panld. bsmt. Nr. everything. \$46,500. 1324 S. Brophy. Call 823-3131 or 823-3132. (14,16,17 maj)

drobno roko. Kar zginila je v Mattovi šapi.

— Wow, kako sem nerodna, — se je zasmejala.

Ob jezeru sta poiskala senco v jelšah. Prijeten hlad je vel od vode in vse lepše je bilo kakor pa na prašnem St. Clairju.

— Kako je lepo todle, — je vzdihnila.

— Je, pa meni ni bilo vedno, — je goltnil. — Vidim vodo, ki nima meje pa mi je tako dolgočas, da kar ne zdržim. —

Potlej se je zasmel:

— Danes je meni tudi lepo. —

Svrknila ga je z ruto, ki jo je držala v roki.

— Nikogar nimam todle, — se je opravičil.

Naslonila se je nazaj in mežikala v sonce, ki se je odbijalo od gladine. Potlej se je nena doma vzdignila in zasmejala:

— Kaj bi rekli tvoji znanci, če bi te zdaj videli z menoj? —

— Moji znanci? Jaz zase živim, Jane. —

Naslonila se je nazaj.

— Morda imaš doma koga, ki...

Ni končala besedi in ni obrnila glave.

Segel je po izvotljenem kamnu in ga vrtil v roki.

— Nekoč sem ga imel. Barbaro. Ko sem bil še v gmajni, so mi pisali mati, naj je več ne čakam. —

Spet se je dvignila.

— Jo niso marali? —

— Omožila se je v Ponikve. Nikoli mi ni pisala. —

Ni se več naslonila nazaj. Mečkala je ruto in molčala.

— Ko bi imel še Barbaro, bi te ne prosil, da bi šla z menoj, — je goltnil. — Grdo bi naredil. —

— Vedela sem, da nisi kakor drugi, — je rekla.

Segla je po njegovi roki, mu vzela kamenček in ga vrgla v vodo. Lahak je bil in počasi je gineval v globino.

— Mislim, Jane, dobra si in jaz sem tako sam sredi teh ljudi. Ko bi kdaj mogla z menoj, da bi se razgovoril, lažje bi mi bilo. —

Nič ni odgovorila. Gledala je

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

BAKERY — By Owner. Excellent business — Establ. 22 yrs. Clean modern shop & equip. 6 rm. apt. See to appreciate — Call TO 3-5677. (100)

CURRENCY EXCHANGE. By owner. 95th & Ashland. Well established. Excellent potential growth. BE 8-8936. (98)

SNACK SHOP — By owner. Ideal for retired couple. Good business. — \$25,000.00. Ph. 276-4289. (100)

SUPER MART. Oak Lawn area. Volume \$17,000 a week. Store 75 x 100 plus parking. 5355 W. 95th. Mr. Rehm or call 424-2073. (99)

DELICATESSEN. In Lyons. Health and diet products. Good location with ample parking. Lo priced. By owner. OL 6-2914. (100)

DRIVE-IN. Prime SW side loc. Unique. Air cond. Quality bldg. Designed for high vol. carry-out. 1 year old. Gross \$100,000. 35 car pkgng. By owner. \$125,000. 389-5208 or BE 8-5566. (101)

nekam čez jezero in ko je gledala, je imela zaprte oči.

— Morda bi kdaj videla, da nisem napak človek. Morda bi me imela rada. Delal bi pridno, verjemi. —

Obrnila se je in s svojo drobnoro roko pritipala do njegove. Stisnila jo je. Sedela sta v pozno popoldne.

Ko sta se vračala, ga je povabila s seboj.

— Boš videl mojega očeta.

Vesel bo. —

In je šel.

Stanovanje je bilo slabo, pohištvo obrabljeno.

Janin oče je sedel v naslonjaču, ko sta vstopila. S težavo se je vzdignil, ko je segel Mattu v roko.

— Slab sem, — je vzdihnil. —

Življenja je bilo v teh rokah za deset ljudi, ko sem prišel sem.

Pa ti povem, vsako leto ga je bilo manj. V fondri sem pustil največ krvi, v rudniku ne manj.

Tam mi je zlomilo nogo, v pljučih piska in sape mi manjka. —

— Pa nikoli niste mislili iti domov? — je previdno zinil Matt.

— Mislim, fant. Prišežem, da tudi ti misliš. Imel sem nekaj dolarjev, želel sem jih več. Pa so prišla leta, ko je bilo malo dela ali nič in šli so tisti dolarji.

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očistene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnine. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

543 EAST 185 STREET, EUCLID

KE 1-8157

V blag spomin na naše ljube starše

Ob šesti obletnici odkar je v Gospodu preminul naš predragi, dobri oče in stari oče Andrew Kocjan in ob drugi obletnici odkar je izdihnila svojo plemenito dušo naša preljuba mama in stara mati Mary Kocjan.

Andrew Kocjan

† 16. maja 1962
Hvala, oče naš in mama, vso ljubezen sta nam dala, vse moči in vse skrbi!

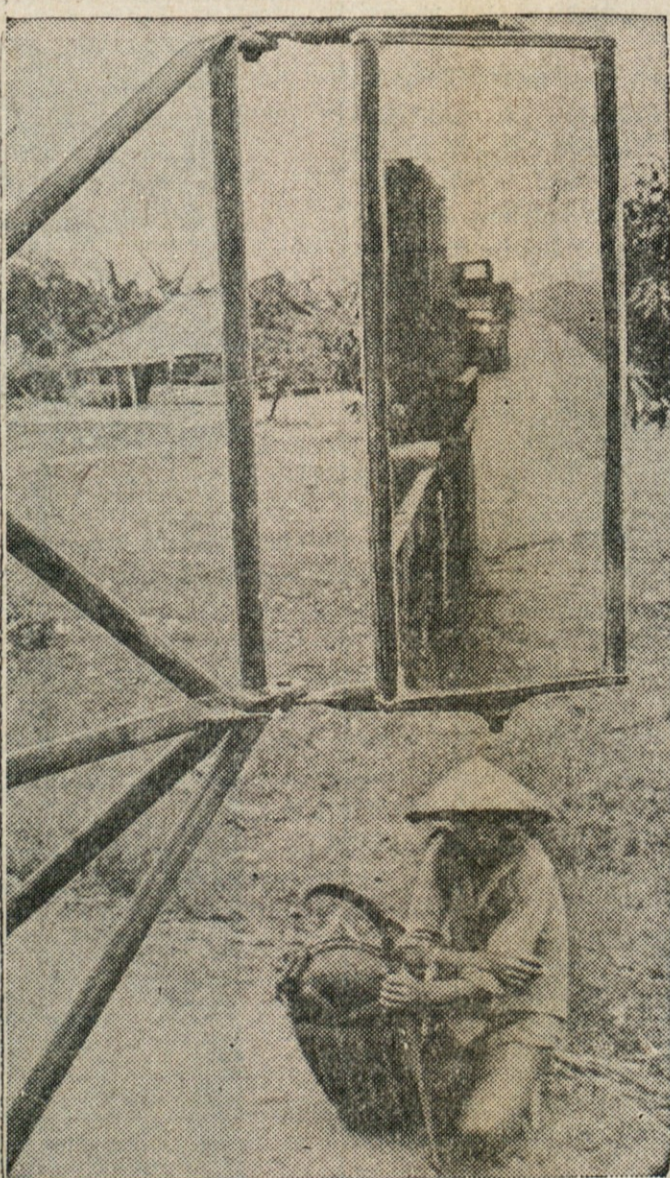
Zalujoci: sinova RAYMOND in ANDREW
snaha ROSE, vnukinja LOIS.

Cleveland, O. 16. maja 1968.

Mary Kocjan

† 6. junija 1966
Rajski mir, nebeška sreča bodita vajna v večnosti, kjer vsak naj zdaj Boga slavi!

V OGLEDALU — Ko vozi vojaški avtomobil mimo ob cesti sedečega domačina v bližini Tan Son Nhut letalskega oporišča pri Saigonu v Južnem Vietnamu vidi za seboj kolo- no vojaških tovornjakov, vozečih v isto smer.

Poznanstvo z Jane in njenim očetom je prineslo v Matta veliko, veliko spremembo. Obrinila se je puščoba s srca, nedelje so bile lepe, polne iskrene domačnosti, ki jo je tako pogrešal. In še nekaj je pognalo v srcu: misel na farmo.

Misel je sprožil Janin oče. Videti je bilo, da je to misel

3
dolgo gojil, da je bila v njem vsa dolga leta, pa ni prišel do tega, da bi jo uresničil. Zdaj jo je vzel iz sebe in jo hotel vcepiti v Matta.

Zima je bila. Po St. Clairju taka pristujenost, da se Matt ni drugam premaknil kakor na delo in k Jane. Ceste zbrozgane, veter z jezera mrzel, da je rezal do kosti.

Kam bi v takem? Matt je bil vesel, da je imel dom. Sicer mu je Peskar, Janin oče, nekoč ponudil sobico. Matt je bil vesel odkrite ponudbe, toda zavoljo Jane jo je odklonil. Videl je, da mu je Jane hvaležna. Koj bi nastale govorice. Zdaj so skupaj. Ni ji hotel mazati imena. (Dalje prihodnjič)

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERISKO DOMOVINO

NAJVEČJI

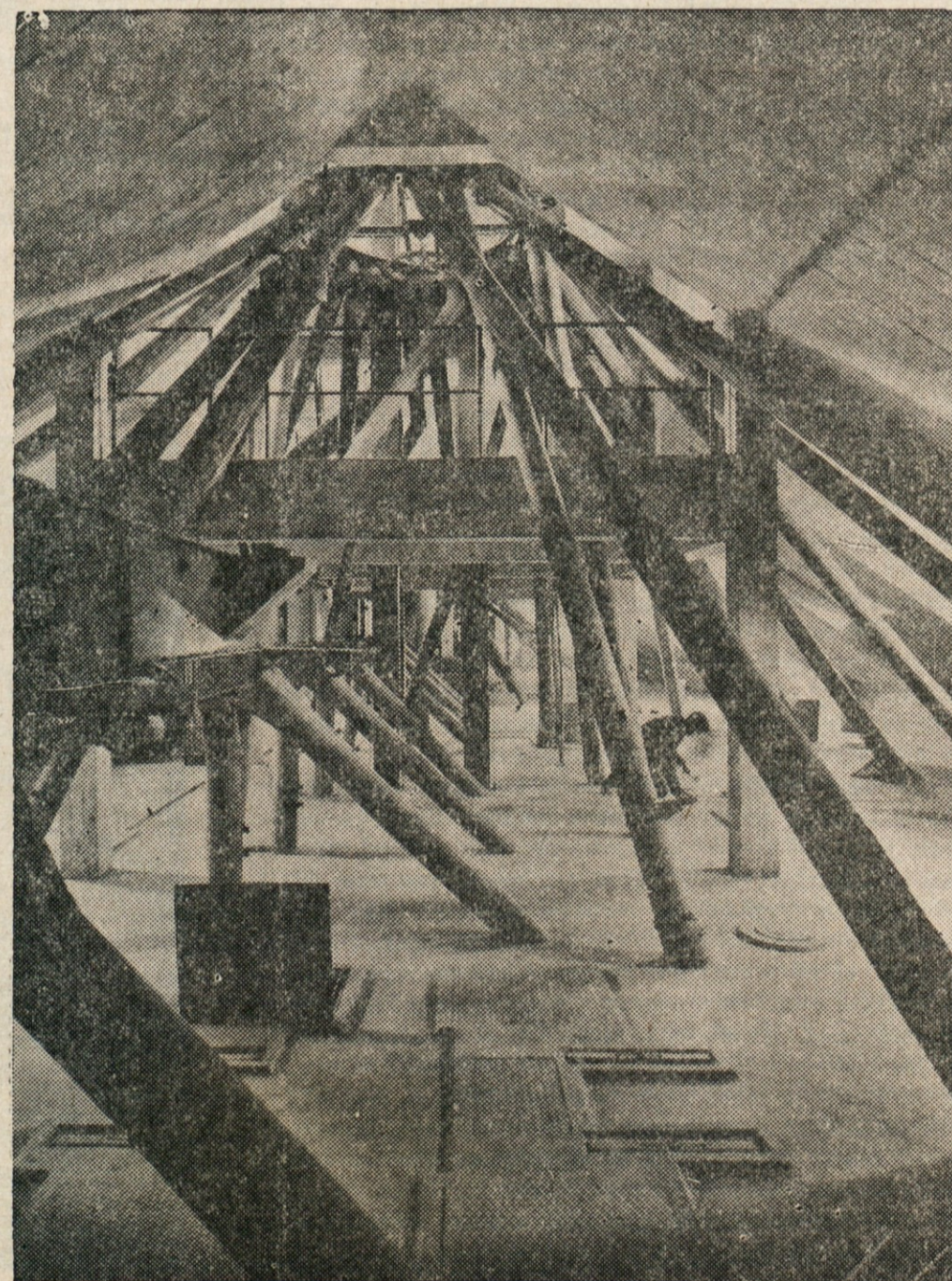
SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERISKI DOMOVINI

NENAVADNO PODSTRESJE! — Slika kaže notranjost velikega žitnega silosa v Duisburgu na Nemškem. Vanj je mogoče spraviti do 6,000 ton žita.